

גליון ר"ע
שנה ו' תשע"ז

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר שיבלט"א

סיפורי חז"ל

שלח לחמך על פני המים מעשה בספינה גדולה שנסעה בים הגדול, נשבו רוחות עזות והובילוה למקום שאין בו מים. כאשר ראו הנוסעים שהם בצרה גדולה, אמרו האחד לחברו בואו ונשתתף כולנו במזון שיש לנו, ומי שיש לו יתחלק בתור צדקה במידה שוה עם זה שאין לו, ואם נמות ח"ו נמות כולנו. ואם נחיה נחיה כולנו. האיר הקדוש ברוך הוא עיניהם, לקחו גדי אחד, צלו אותו ותלו את בשרו בתורן הספינה. הרגישה חיה גדולה בריח הצלי, והתחילה לגרור את הספינה עד אשר הגיעה למים ויכלה להמשיך בהפלגתה. כאשר הגיעו לרומי, סיפרו על המאורע לרבי אליעזר ורבי יהושע, אשר קראו עליהם הפסוק (קהלת י"א - א') "שלח לחמך על פני המים".

קהלת רבה (א' - א')

נדבת
הר"ר **פינחס צבי שיינברגר** הי"ו
לרגל אירוסיו בתו תחי עב"ג
החה"ח **אליהו חיים ניילינגר** הי"ו
ב"ר **יצחק יעקב** הי"ו
יזכו לעונג, שמחה ונחת מכל יוצ"ח

פרשת השבוע

את הישנים כבר לקחו קהל החסידים בשביל הרבי.

ולא תקח שחד (ט"ז - י"ט)
פעם אמר שופט רוסי אל רבה של בריסק הגה"ק רבי יושע בער זיע"א, גדולה מעלתם של חוקינו מחוקי ישראל, למשל החוק נגד שוחד, על פי חוקינו משודע שאחד השופטים לקח שוחד, אנו מענישים גם את הנותן וגם את המקבל. ועל פי חוקיכם רק הדיין לבדו מוזהר על איסור לקיחת שוחד, ואילו על מתן שוחד אין איסור כלל. אדרבה, השיב לו רבי יושע בער, על ידי כך דווקא החוק שלנו מרתיע יותר, על פי חוקיכם אין לו לשופט לחשוש משום דבר, הוא סמוך ובטוח שהנותן לא יגלה זאת לאיש, שאם יגלה הרי אף הוא יהיה צפוי לעונש חמור. ואילו על פי חוקי ישראל, תמיד יחשוש השופט שמא יבוא הנותן את השוחד, שעליו אין כל איסור ויגלה את הסוד ברבים.

לא תטע לך אשרה כל עץ (כ"א - ל"א)
איתא בגמרא (סנהדרין ז') אמר ריש לקיש כל המעמיד דיין שאינו הגון כאילו נוטע אשרה בישראל. שאל הגה"ק רבי חיים מבריסק זיע"א למה נמשל דיין שאינו הגון דוקא לאשרה? והשיב: סתם עבודה זרה כגון צלם או פסל, תיכף כשרואים אותם יודעים שהם עבודה זרה. רק אשרה נראית כמו כל עץ אחר. כך הוא דיין שאינו הגון, מבחוץ הוא לבוש במלבושי כבוד, זקנו מגודל ואין אתה יודע שדיין כזה הוא אינו הגון, וכאילו עובד עבודה זרה.

לבלתי רום לבבו מאחיו (י"ז - כ')
מסופר על המגיד הקדוש ממעורייטש זיע"א, שקיבל פעם מכתב מחסידי ובראשו תארים מופלגים ביותר. אמר הצדיק בחיוך: כתוב בתהלים "שירו לה שיר חדש תהילתו בקהל חסידים" צריך למצוא שבחים חדשים לריבונו של עולם, שכן

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 7:48 ת"א: 7:50 ר"ת: 8:28

פרשת שופטים

זמני כניסת השבת
ירושלים: 6:36 ת"א: 6:51

היהודים הם עם מיוחד במינו

מסופר על יהודי חסיד שהיה מחסידי הרה"ק בעל ה"צמח צדק" מליובאוויטש זיע"א, שחי בדווינסק אשר על גדות הנהר דוינה, שם האיש היה ר' לייב בטלן, הוא היה תלמיד חכם גדול, ואמרו עליו כי הוא בקי בכל הש"ס, ולא זו בלבד, אלא שהוא היה מנותק ומרוחק מהבלי העולם הזה, ישב בבית המדרש כל היום ועסק בתורה ועבודה, הוא גם ישן בבית המדרש, והלך לביתו פעם אחת בשבוע בערב שבת.

לר' לייב בטלן זה היה בן שהיה סוחר גדול ועשיר מופלג, הוא היה קבלן שביצע כל מיני עבודות בשביל הממשלה הרוסית, וכאשר בנו את הביצורים ליד דווינסק, הוא זכה במכרז וחתם חוזה עם הממשלה, כדי לבנות שם מבנים לחיילים, הוא ביצע את העבודה בדיוקנות על הצד הטוב ביותר, וכאשר הושלמה הבניה, הגיעה למקום משלחת של פקידי ממשלה בכירים, וקציני צבא גבוהים כדי לבדוק את הבניינים וכל השירותים הצמודים לקטרקטין.

ומעשה בצאר ניקולאי הראשון, שפעם עבר בקרבת לדווינסק, והחליט לסור ולראות את המתקנים הצבאיים, ואת הבניינים החדשים של הקטרקטינים שהוקמו שם. הצאר היה מלווה פמליה מלכותית שלכבודה נערכה קבלת פנים מפוארת, במסגרת קבלת הפנים הציגו בפני הצאר גם את הקבלן היהודי שבנה את הפרוייקט. ניקולאי הראשון היה שונא ישראל גדול, ששמו נשאר לדיראון עולם הודות לגזירת הקנטוניסטים – ילדים יהודיים רכים שנקרעו מהוריהם, כדי לשרת בצבא, ואשר כונו "חיילי ניקולאי", העובדה שלצורך בנית הקטרקטינים ליד דווינסק, נאלצו להשתמש בשרותו של קבלן יהודי, לא נעמה לחיכו של הצאר, אם כי הוא נאלץ להודות לפחות בליבו פנימה, כי המלאכה שנעשתה היתה טובה, בכל זאת התחשק לו לצאר ניקולאי לחמוד לצון עם הקבלן היהודי.

בעוברו ליד אחד מבנייני הקטרקטין, נעצר, סקר את הבנין ואמר, כי נראה לו שאחד הקירות איננו ישר, "לא זה לא יכול להיות" פלט מפיו הקבלן היהודי את המילים הבלתי זהירות הללו, לאחר שהוא נדהם מדברי הביקורת הבלתי מוצדקים והבלתי מבוססים של הצאר. כמובן שהוא מיד התחרט על כך, אולם כבר לא היתה לו אפשרות לקחת את הדברים בחזרה, הצאר התרגז על כי היהודי העיז לחלוק על דבריו, ופקד לחבוש אותו בבית הסוהר. לאחר מכן הוא נסע מהמקום בליווי פמלייתו.

הידיעה על מעצרו של הקבלן היהודי, נפוצה חיש מהר בכל

העיר, ואף הגיעה לביתו של ר' לייב, אשתו של ר' לייב רצה מיד לבית המדרש וסיפרה על האסון הגדול לבעלה, ואמרה שמוכרחים לעשות משהו, אולם ר' לייב עצמו לא נתפעל כלל מהשמועה על מעצר בנו, הוא אמר לאשתו שאין מה לדאוג כי עוד מעט ישחררו אותו, ומיד המשיך בלימודיו.

בינתיים התרחקה השיירה של הצאר מדווינסק מרחק הגון, לפתע נעצר הצאר, וציווה על אחד ממלווייו לשלוח תיכף ומיד שליח לעיר, כדי להעביר את הצו המלכותי בדבר שיחרורו המייד של הקבלן היהודי מבית הכלא. לא עבר אלא זמן קצר והשליח חזר ובפיו הידיעה כי הוראתו של הצאר נתמלאה, והקבלן היהודי אכן שוחרר ממעצרו. מלווייו של הצאר השתוממו שניקולאי טרח כל כך כדי לבצע את שחרורו המייד של היהודי, הם ידעו כי הוא לא נמנה על אוהבי ישראל המושבעים, אלא להיפך, ועל כן לא הבינו מדוע לא יכול היה הצאר לחכות עד שהיה מגיע הביתה, ומשם היה שולח מכתב ובו חנינה לידי העצור, וכי למי היה איכפת אם היהודי היה יושב בכלא כמה שבועות, ובינתיים טובל ודואג לגורלו עד שישוחרר.

אחד מידידיו הקרובים של הצאר אור עוז ושאל את ניקולאי, מה ראה לזכות את היהודי הלז בחסד מלכותי כה מיוחד במינו? מה מצא ביהודי הזה? ניקולאי השיב ואמר: לפני שנים אחדות ערכתי ביקורת של הכוחות המזויינים בבסיס הצבאי שליד פטרבורג, ונערך לכבודי מסדר חגיגי שבו השתתפו מספר גנרלים שהופיעו בראש הדיוויזיות שלהם.

החיילים המצוחצחים והמגוהצים צעדו בסך איש על מחנהו ואיש על דגלו, והכל דפק במאה אחוז, ואז הבחנתי שרק יחידה אחת לא הגיעה לרמה הדיוק הדרושה, כעסתי על כך מאד וראיתי בכך זלזול בכבודי, ואת הגנרל שהיה מפקדה של אותה יחידה העמדתי לעמוד הקלון, וציוויתי להכניסו לכלא. לאחר מכן חזרתי לארמון ושכחתי לגמרי מהגנרל העצור.

כעבור שנתיים ערכתי ביקורת בבית הכלא אשר במבצר פטהופלובסק, ביקרתי בתאים אחדים ושאלתי את העצורים על העוונות שבידיהם: כמה זמן הם יושבים? וכו', באחד התאים ראיתי את הגנרל הנזכר, ושאלתי אותו: איך זה שגנרל כמוהו חבוש בבית הסוהר? הגנרל השיב לי כי כלאו אותו לפי פקודה שלי, כעונש על כך שהחיילים שלו לא הגיעו בשעת המסדר לרמה הדרושה של הדיוק, ציוויתי מיד שישחררו אותו. כפי שאתה רואה המשיך הצאר לספר לידידו, הגנרל ההוא ישב בכלא שנתיים על איזו שטות קטנה, ובמשך כל הזמן לא עלה בדעתי המחשבה לשחרר אותו, פשוט שכחתי ממנו.

צִיּוּן וְנִמְשָׁל

אי אפשר להתעלם מחודש אלול

מעשה בשועל רעב, שהגיח מן השדות ומצא את שערי העיר פתוחים לרווחה, חמק השועל פנימה וחסף מאכלים כאוות נפשו, השגיוחו בו האנשים, והתחילו לרדוף אחריו, ברח השועל מסימטה לסימטה, והרודפים – אחריו. הוא הצליח להתחמק מהם ולהגיע אל שער בעיר ומצא שהשערים ננעלו, כמנהג מידי ערב, עמד ותהה: מה יעשה עתה, קול הרודפים כבר נשמע, הם יעלו מיד על עקבותיו, הוא לכוד כאן בעיר, האם יברח כאן בין הסימטאות, עד שיותש כוחו והוא ילכד? החליט להשתרע ארצה ולהתחזות כמת, כך, קיוה, יניחוהו לנפשו. קרבו האנשים ומצאו את נבלת השועל, אמר אחד "אני רוצה את זנבו השעיר, לעשות ממנו מטאטא". שמע השועל את הדברים, ולא נע ולא זע, אמר לנפשו: "אקריב את זנבי ובלבד שתינצל נפשי". קצץ הלא את זנב השועל והלך לו. אמר אחר: שמעתי ששיני השועל הן סגולה כנגד עין הרע, ברצוני לעשות לבני מחרוזת משיניו. אמר השועל לעצמו: אתן להוציא את שיני, ובלבד שאציל את נפשי והניח לאותו אדם לעקור את שיניו בלי לגלות סימני חיים, בא אדם שלישי ואמר: ואני אפשיט את עורו של השועל, כדי לתפור לי פרווה נאה, אמר השועל: עכשיו אין זה דבר של מה בכך, אלא חיי תלויים בזאת, התנער והמשיך בבריחתו.

והנמשל: האדם בכל ימות השנה, מעלים עין מהנהגתו ומתמהמה מלשוב בתשובה, אבל בהגיע חודש אלול, אינו יכול להרשות לעצמו להתמיד בהתעלמותו, כי חיי תלויים בכך, עת עליו להתנער ולהתאמץ בכל כוחו לשוב בתשובה לפני בוא יום הדין הגדול והנורא.

(ילקוט מעם לועז שמות)

אולם כאשר הוריתי להושיב בכלא את הקבלן היהודי, נחרתה דמותו בויכרוני, ומאז אינני יכול להסיח את דעתי ממנו, כל הזמן אני רואה את פרצופו החיוור והנפחד לנגד עיני, ובמשך כל הדרך מאז שעזבנו את הביצורים של דווינסק ועד הנה, אני לא מסוגל לחשוב על משהו אחר מלבד הקבלן העצור, וכמה שאני מנסה לעלות בראשי מחשבות אחרות קופץ דמותו שלו נגד עיני. הבנתי אפוא כי אין לי ברירה אחרת כי אם לצוות על שחרורו המידי, כדי לשחרר את מחשבותיי ממנו.

הצאר ניקולאי שקע בהרהורים, ולאחר מכן המשיך ואמר: לקבלן היהודי הזה עמדה כנראה איזו זכות מיוחדת, ואולי זוהי זכותו של אביו, שמעתי שאבי הוא רב גדול ואדם קדוש. הבה ואספר לך עוד סיפור שממנו תראה מה כוחו של רב יהודי. פעם הייתי במסעות ונודמן לי ללון בעיירה קטנה, באמצע הלילה שמעתי פתאום קולות משונים, מוזרים ובלתי מובנים, שלחתי לקרוא את הכומר, וכאשר הוא בא אמרתי לו: תשאל אותם מה הם רוצים? הכומר הביט סביבו, לא ראה דבר ולא שמע דבר, הוא השיב לי אפוא בשאלה, כשהוא מבוהל ונבוך כאחד: "את מי עלי לשאול?" אמרתי לו: אתה שוטה, ושלחתי אותו לנפשו. לאחר מכן ביקשתי שיביאו לפני את הרב של העיירה, שאלתי אותו אתה שאלה עצמה מה הם רוצים? והרב השיב לי: הם רוצים שיתנו להם מנוחה, ואני הוספתי ושאלתי ומי מפריע להם? השיב לי הרב: עומדים לבנות כאן מסילת ברזל, ולפי התוכנית צריכה המסילה לעבור דרך בית העלמין והדבר יחייב להעביר את עצמותיהם למקום אחר, ולכן באו המתים כדי לבקש את הצאר שיבטל את הגזירה, וינתן להם לנוח בשלום על משכבם. מיד הוצאתי פקודה שיוזו את מסילת הברזל הצידה, כדי שבנייתה לא תפריע לבית העלמין היהודי.

מכאן אתה יכול לראות, סיים הצאר את סיפורו, שהיהודים הם בכלל אנשים אחרים, אנשים רוחניים יותר עם מיוחד במינו. והצאר המשיך בדרכו כשהוא שקוע בהרהורים.

צ'ין אדם לחברו

עבירה שהיא מצוה. מצוה

שהיא עבירה

מספרים בשם אחד מתלמידי הבעש"ט הקדוש זיע"א שאמר: יש עבירה אחת שאני אוהב ויש מצוה אחת שאני שונא. לפעמים אומרים העולם שלעזור ליהודי פלוני זה ממש עבירה. את העבירה הזאת אני אוהב. ויש שיאמרו אנשים שלהשפיל או לקבור (א מצוה צו באגראבען) את פלמוני זו ממש מצוה. את המצוה הזאת אני שונא.

דין פרוטה כדין מאה

מסופר על הגאון רבי איסר זלמן מלצר זיע"א בעל "אבן האזל", שבזמן שביהן כרבה של העיר סלוצק הלך פעם לתומו ברחוב, ובעוברו על יד בנין ההולך ומוקם כשהוא שקוע ברעיונותיו, נכנס בשגגה לתוך בריכת סיד, נדהם וחלחלה אחזה אותו לא על שטינף את מנעליו ומכנסיו, אלא על שנמצא שחיסר לקבלן הבנין מעט סיד השוה פרוטה, לא הביט על כבודו ומעמדו כרבה הראשי של העיר, ולא עזב את המקום עד שנמצא הקבלן ופיצה אותו על הנוק וביקש מחילתו.

אהבת ישראל אמיתית

מסופר על רבה של ירושלים עיה"ק, הגאון רבי יוסף חיים זאנענפעלד זיע"א, שכאשר שמע שאחד ממקורביו קילל את אחד האפיקורסים המפורסמים ביותר

בירושלים הגיב ואמר: אני לא נוהג ככה, הקב"ה מלא רחמים והוא יכול לרחם גם על רשעים כאלו, אין עיני צרה אם פלוני ירוחם מהשי"ת, וגם יזכה לחיי עולם הבא, כאן בעולם הזה אנו מחויבים להתנגד להם כי הרי הם מוזיקים ומקלקלים את הסביבה, מה שאין כן כאשר יעברו לעולם הבא. ולבסוף הפטיר ואמר: וכלום אתה חושב שאין כל צד טוב ברשע פלוני? אין הקדוש ברוך הוא מקפח שכר כל בריה ואפילו שכר שיחה נאה, ואין עבירה מכבה מצוה, וזכות אינה בטלה אפילו באלפי אלפים חובות.

עין טובה

בצעירותו היתה להרה"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א חנות, וכל אדם שהיה נכנס לחנותו לקנות דבר מה, היה רבי דוד מתחיל למנות את כל בעלי החנויות שבסביבתו שאפשר להשיג גם אצלם את המצרך המבוקש, והיה אומר להם: אצל פלוני תוכל לקנות מצרך זה, גם אצל אלמוני, ואם רצונך בכך דוקא, תוכל לקנות אצלי. כאשר בנו הרה"ק רבי משה זיע"א נשא אשה, פתח אף הוא חנות. לאחר זמן פתח מתחרה חנות דומה בסמוך לו, והוא בא בדמעות להתלונן אצל אביו. השיב לו אביו בפליאה: וכי אין אתה מרוצה מכך שגם יהודי אחר מפרנס את בני ביתו באותה סחורה?

תלולא דצדקיא

יום שבת קודש ד' אלול

הרה"ק רבי ישעי' מפשעודבורז ב"ר מאיר (תק"צ)

יום ראשון ה' אלול

הרה"ק רבי דוד צבי שלמה מלעלוב ב"ר אלעזר מנחם מענדל (תרע"ח)

יום שני ו' אלול

רבי יו"ט ליפמן העליר ב"ר נתן (תוי"ט - תי"ד)

הרה"ק רבי יקותיאל יהודה ב"ר אלעזר ניסן (ייטב לב - תרמ"ג)

הגה"צ רבי יחזקאל סרנא ב"ר יעקב חיים (תשכ"ט)

יום שלישי ז' אלול

הרה"ק רבי מרדכי ב"ר יוסף מאוסטילא (תרל"ז)

יום רביעי ח' אלול

הרה"ק רבי אברהם שמשון מראשקוב ב"ר יעקב יוסף מפולנאה (תקנ"ט)

יום חמישי ט' אלול

דן בן יעקב משבטי י-ה (ב"א - שי"ח)

הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין ב"ר יעקב (פרי צדיק - תר"ס)

יום שישי י' אלול

הרה"ק רבי פינחס מקאריץ ב"ר אברהם אבא (תק"ג)

הרה"ק רבי יצחק מבוהוש ב"ר שלום יוסף מרווין (תרנ"ז)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצוונה הלכות

מאת הרה"ג נטיליאל הבן רביטביץ שליט"א מח"ס "גם אני אודר" רפרום יוסף חרש" על המערים.

בחומר האיטור לדבר בשעת חזרת הש"ץ (חלק א')

א) לא ישיח שיחת חולין בשעה ששליח ציבור חוזר התפילה, ואם שח הוא חוטא, וגדול עונו מנשוא, וגוערים זו. (שו"ע אר"ח סימן קכ"ד סעיף ז')

ב) יש לגעור באנשים שלומדים בעת חזרת הש"ץ, או אומרים תחנונים, ואפילו אם מכוונים לסוף הברכה לענות אמן כראוי. (שו"ע הרב שם סעיף ו')

ג) כמה בתי כנסיות נחרבו רח"ל בשביל שדיברו בו בשעת חזרת הש"ץ. (משנה ברורה שם ס"ק כ"ז)

ד) יש למנות אנשים שישגיהו על זה. (שם)

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות רשת חנויות

גל פז

נדבת הר"ר שלמה ניילינגר הי"ו לזכות בנו החתן מאיר הי"ו יזכה לתענוג ונחת מכל יוצ"ה, אמן